

Funded by
the European Union

Februarie 2024

MONITORIZAREA DISCRETĂ A DISCURSULUI ILEGAL ANTISEMIT DE URĂ ¹

Apel: CERV-2021-EQUAL - Numar proiect: 101049711

Raport scris de Murilo Cambuzzi. La cercetare au contribuit următoarele persoane: Daniel Heller, Moussia Garelik, Debora Malamud, Oana Nestian-Sandu, Timea Serb, Samuel Tettner, Valentin Innerbichler.

Proiectul RELATION - CERCETARE, CUNOAȘTERE ȘI EDUCAȚIE ÎMPOTRIVA ANTISEMITISMULUI finanțat de UE (<https://www.relationproject.eu>) își propune să definească o strategie inovatoare care pornește de la o mai bună cunoaștere a istoriei/tradițiilor evreiești ca parte a istoriei comune/ tradiții și pune în aplicare un set de activități educaționale în Belgia, Italia, România și Spania, precum și acțiuni online pentru a aborda fenomenul.

---

¹Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și opiniile exprimate sunt totuși doar ale autorilor și nu reflectă neapărat cele ale Uniunii Europene. Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea de acordare poate fi tras la răspundere pentru ele.

Funded by
the European Union

Activitățile proiectului includ monitorizarea fenomenului antisemitismului online în cele patru țări ale proiectului (Belgia, Italia, România și Spania) prin crearea unei monitorizări web transfrontaliere a discursului de ură antisemit ilegal.

Exercițiile de monitorizare în umbră vizează:

- Analizarea ratei de eliminare a discursurilor ilegale de ură antisemite disponibile pe diverse platforme de social media care au semnat Codul de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de ură online, și anume Facebook, Twitter, YouTube și TikTok.
- Analizarea tipurilor de conținut și narațiuni colectate de echipa de cercetare.

Organizațiile partenere s-au concentrat pe limba țării lor: franceză pentru Belgia, italiană, română și spaniolă. La exercițiul de monitorizare au participat patru organizații din patru țări diferite (Belgia, Italia, Spania și România): Comunitat Jueva Bet Shalom De Catalunya (Bet Shalom, Spania), CEJI - A Jewish Contribution to an Inclusive Europe (Belgia), Fondazione Centro Di Documentazione Ebraica Contemporanea (CDEC, Italia), Institutul Intercultural Timișoara (IIT, România).

Exercițiul de monitorizare urmează definiția discursului ilegal de ură așa cum este definită „ Prin Decizia-cadru 2008/913/JHA din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii de rasism și xenofobie prin mijloace ale dreptului penal și prin legile naționale care o transpun, se înțelege orice conduită care incită public la violență sau ură îndreptată împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al unui astfel de grup definit prin referire la rasă, culoare, religie, origine etnică sau națională.”²

---

²<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32008F0913>

Funded by
the European Union

Conținutul a fost colectat și raportat către platformele de social media în trei runde între octombrie 2022 și octombrie 2023. Conținutul postărilor a fost verificat pentru a vedea dacă a fost eliminat după aproximativ o săptămână pentru a acorda suficient timp platformelor de social media pentru a analiza și elimina conținutul.³Exercițiile de monitorizare acordă o atenție deosebită intersecției antisemitismului și sexismului.

CIFRE-CHEIE

1. Notificări privind discursurile ilegale de ură

Un total de **473 de postări** au fost semnalizate și raportate în urma definiției Deciziei-cadru 2008/913/JAI a discursului instigator la ură către companiile IT care au semnat Codul de conduită în cele trei runde: **173 în prima (6-7 octombrie 2022)**, **161 în a doua (20-21 aprilie 2023)** și **139 în a treia (29-30 octombrie 2023)**.

2. Rata de eliminare a postărilor semnalate

În aprilie 2023, platformele monitorizate au fost desemnate în temeiul Digital Services Act drept platforme online foarte mari de către Comisia Europeană, deoarece ajung la cel puțin 45 de milioane de utilizatori activi lunar. Prin urmare, în timpul celui de-al treilea exercițiu de monitorizare au fost în vigoare reglementările DSA pentru platformele monitorizate. Rata de eliminare a conținutului antisemit a variat foarte mult între exercițiile de monitorizare în umbră. Rata generală de eliminare a crescut de la **12% în prima rundă, la 16% în a doua și 45% în a treia**.

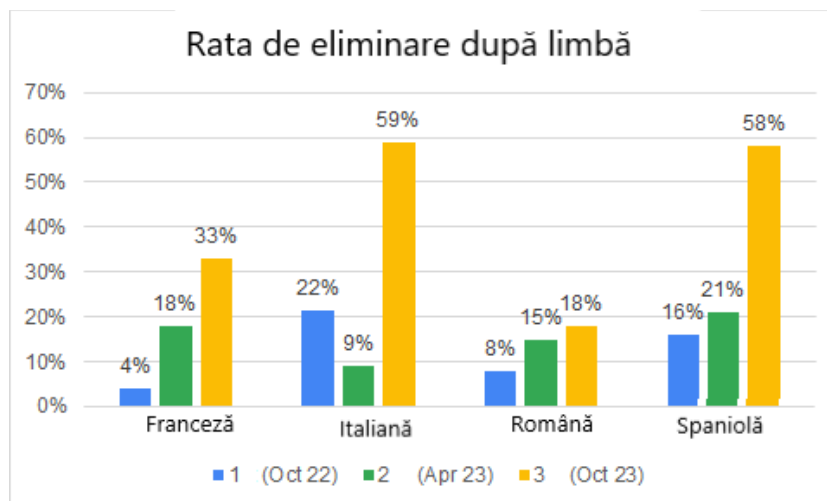
³Codul de conduită al UE oferă platformelor 24 de ore pentru a răspunde la conținutul raportat.

Funded by
the European Union

După cum se poate observa în graficul următor, există o mare variație în ceea ce privește rata de eliminare a conținutului în diverse limbi și cele trei exerciții de monitorizare diferite. Toate limbile au înregistrat cea mai mare rată de eliminare în timpul celei de-a treia rundă, după intrarea în vigoare a DSA. Italiana și spaniola au cunoscut o creștere importantă la eliminarea conținutului iar franceza o ușoară creștere, româna a cunoscut doar o creștere marginală.

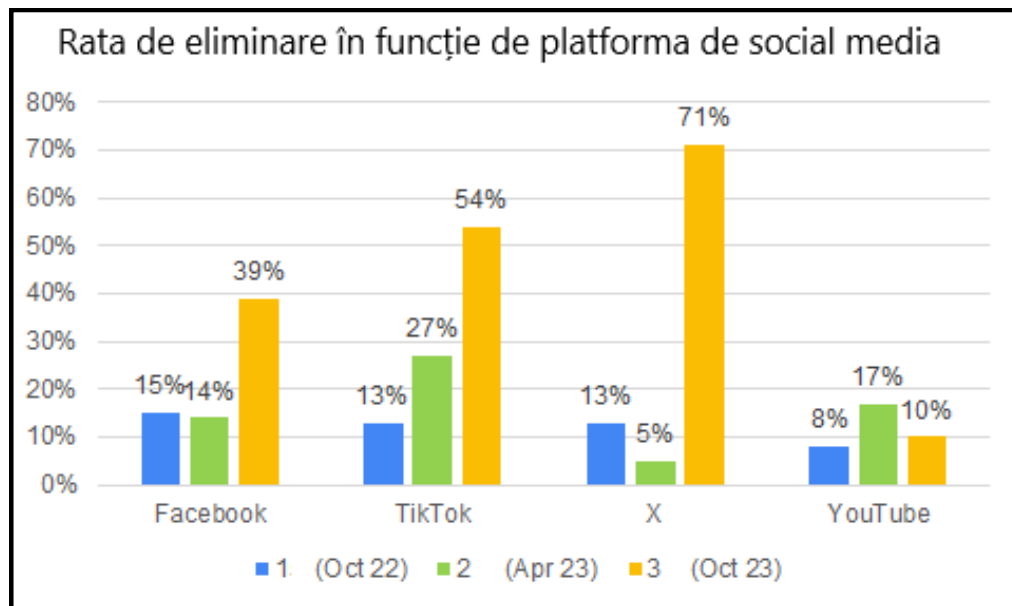

Mai jos este un tabel cu conținutul raportat în numere absolute împărțit în funcție de platforma de social media și limba acestora în cele trei runde de monitorizare:

	Primul Exercițiu	Al doilea Exercițiu	Al treilea exercițiu
Facebook	41	42	36
French	8	10	6
Italian	14	11	11
Romanian	9	10	9
Spanish	10	11	10
TikTok	40	41	37
French	14	10	9
Italian	12	11	10
Romanian	5	10	8
Spanish	9	10	10
X/Twitter	52	42	35
French	16	11	8
Italian	12	11	10
Romanian	14	10	7
Spanish	10	10	10
YouTube	40	36	31
French	8	9	7
Italian	13	10	10
Romanian	10	10	4
Spanish	9	7	10
Total	173	161	139

Toate, cu excepția YouTube-ului, au experimentat o variație pozitivă în a treia rundă de monitorizare. TikTok și-a crescut constant rata de eliminare de la o rundă la alta, în timp ce X, după ce prezentat o creștere profundă a ratei de eliminare în a doua rundă, în urma achiziționării acesteia de către Elon Musk și schimbându-și politica de moderare, a devenit platforma cu cea mai mare rată generală de eliminare, 71%. Trebuie menționat că multe dintre postările găsite pe X în timpul ultimei runde de monitorizare au folosit limbaj violent sau extrem. YouTube este platforma cu cea mai mică rată de eliminare, iar Facebook a avut tendința de a scădea ajungând pe locul doi sau trei, în funcție de rundă.

ANALIZA CONȚINUTULUI

În această secțiune, vom analiza conținutul raportat și eliminat. Ne permite să căutăm asemănări și diferențe în retorica antisemită folosită de utilizatorii rețelelor sociale în diferite platforme și limbi. Vă rugăm să rețineți că această secțiune conține un limbaj antisemit cu scopul de a evidenția conținutul pe diferite platforme.

O temă recurentă, întâlnită în toate rundele de monitorizare în umbră este cea a **„puterii evreiești”**⁴. Această retorică este adesea legată de gândirea conspirativă care atribuie o putere extraordinară evreilor și sioniștilor (ca sinonim al evreilor). Evreii sunt descriși ca un grup conspirator care își propune să controleze, să submineze sau să distrugă lumea, societatea sau țara în care se află, iar evreii singuri sunt văzuți ca reprezentanți ai întregii comunități. „Ei conduc lumea” și „Cred că Libanul, Italia, Iranul este plin de agenți sionisti, adică comunitățile evreiești sunt acolo pentru a provoca și produce atacuri și tulburări”, sunt exemple de postări găsite în runda a treia.

⁴A se vedea: <https://antisemitism.adl.org/power/>

Funded by
the European Union

Mai multe postări au tolerat sau au incitat violență împotriva evreilor, unele dintre ele în legătură cu Holocaustul. Câteva dintre comentariile găsite în italiană sunt: „să le dăm din nou foc” (nu a fost înlăturat), „Întotdeauna am spus că 6 milioane nu sunt de ajuns”, „toate pentru că nu l-au lăsat pe pictorul austriac să ⁵termine treaba.” (neeliminat), „#TooFew” („prea puțini”) cu referire la oamenii morți în Shoah și „Evreii sunt mai răi decât țânțarii, ar trebui să existe spray doar pentru ei! Ce dezgustător” (eliminat). Utilizatorii vorbitori de spaniolă au avut de a face și cu violență: un utilizator de Facebook a postat „De ce să lovești un sac de box dacă există evrei?” (neeliminat), un altul a postat următoarele cu referire la un politician evreu „Șobolan evreu, te-ai săturat să furi și tot ești în aceeași, sper să te lovească până crape, așa simplu cum te speli pe mâini acum.... ai făcut-o mereu în guvernul tău, șobolan pro sionist” (eliminat), hashtag-uri precum #killthejews și #deathtothejews au fost găsite pe TikTok și, în cele din urmă, un utilizator spaniol a publicat următorul tweet „Singurul lucru pe care l-a făcut Hitler bine: Uciderea sioniștilor fiindcă sunt șobolani” și „Sigur, Hitler nu s-a descurcat bine: mai sunt sioniști de ucis” (neeliminat).

Negarea și denaturarea Holocaustului se găsesc și în baza noastră de date. Unii utilizatori italieni de TikTok au pus la îndoială numărul victimelor „Cum destabilizați guvernele? Dar băncile? 6 milioane mi se pare cam prea mult” (neeliminat). Un alt utilizator a afirmat că „tipul cu mustață [Hitler] care i-a persecutat și-a dat seama cu mult înainte...” la care un altul a răspuns „da... nu și-a făcut treaba la timp.. ” (neeliminat). Utilizatorii și-au dat seama că, pentru a nu fi blocați sau pentru a nu li se elimina postările/comentariile, trebuie să folosească cuvinte codificate „ei”, „pictor austriac”, „tipul cu mustață” și așa mai departe.

În runda a treia am acordat o atenție deosebită **intersectării antisemitismului și misoginiei**. Deși este încă o arie subdezvoltată, există cercetări în creștere privind

---

⁵„Pictor austriac” este folosit ca cod pentru Hitler, în special pe rețelele sociale.

intersectarea dintre antisemitism și misoginie sau antisemitism și alte forme de ură. ⁶În timpul monitorizării noastre am reușit să găsim postări precum „Jewish sl*t” (eliminat), „Taci din gură curv* evraică, o să te batem până mori” (eliminat), *Jidancă*⁷ (nu este eliminat) și multe altele. Aceste postări nu sunt întotdeauna adresate femeilor evreiești, dar uneori sunt vizate femeilor percepute ca evreiești, cum ar fi politiciană din Italia, Elly Schlein („Este o lesbiană evreiască murdară urâtă ca moartea susținută de bătauși de stânga” – eliminată) și Prim-ministrul Giorgia Meloni.

Antisemitismul legat de Israel a fost recurent în toate etapele, dar a fost prezent mai ales în a treia etapă, deoarece datele au fost adunate în zilele de după atacul terorist comis de Hamas în Israel. Israelul și sioniștii/sionismul sunt asociați de unii utilizatori ai acestor platforme de social media, cu nazismul, folosind cuvinte precum „nazioniști”, ⁸„iudeo-nazism” și așa mai departe. Sub o postare care arată sprijinul Europei de Vest față de guvernul israelian, un utilizator a comentat: „Singurii evrei adevărați sunt palestinienii. Acești farisei convertiți nu sunt altceva decât invadatori Kittim care își falsifică propria identitate și cauzează genocidul poporului pe care ar trebui să-l considere, după propria lor religie, „poporul ales”” (eliminat). Un alt utilizator a spus „La naiba cu evreii, de o mie de ori blestemă-i DOAMNE, distruge evreii care nu sunt și nu au fost niciodată poporul lui DUMNEZEU, acești oameni meschini” (eliminați); și altul că „poporul satanist iudeo-sionist al Israelului va dispărea de pe pământ și toți copiii evrei ai Satanei trebuie să moară” (înlăturat).

---

⁶Vezi Cambuzzi, M, Heller, D, „Discursul urii în platformele sociale online: Un caz intersecțional de antisemitism și homolebobitransphobia în contextul italian”, <https://www.facingfacts.eu/blog/hate-speech-online-an-caz-intersecțional/>

⁷Termen peiorativ pentru a se referi la femeile evreice în limba română.

⁸Amestec de naziști și sioniști.

Funded by
the European Union

CONCLUZIE

Rata de eliminare a conținutului antisemit din studiul nostru (variand de la 12% la 45%) este în contrast puternic cu cea din ultima evaluare din 2022 a Codului de conduită privind combaterea discursului ilegal de ură online (63%) coordonată de Comisia Europeană. Cu toate acestea, există câteva diferențe între studiul nostru și cel al CE:

- Doar patru organizații au participat la acest exercițiu de monitorizare umbră, comparativ cu 36 în exercițiul de monitorizare al CE;
- Această monitorizare în umbră a durat două zile în fiecare rundă, în timp ce cea a CE a durat o lună;
- Organizațiile care au participat la acest exercițiu de monitorizare s-au limitat la tipul de conținut antisemit cu profiluri de utilizator obișnuite, urmând sfera acestui proiect. Cercetarea CE include și alte forme de discriminare, iar unele organizații au raportat conținut prin conturile lor „de semnalare de încredere”.
- De asemenea, este important de observat diferențele dintre calendarul organizațiilor și al numărul de conținut raportat. Organizațiile care au participat la acest exercițiu de monitorizare au reușit să colecteze și să raporteze 473 de cazuri față de cele 3634 de sesizări transmise companiilor IT în cadrul celei de-a 7-a rundă de monitorizare coordonată de Comisia Europeană.

Analiza calitativă a conținutului, așa cum am văzut mai sus, ne-a permis să explorăm conținutul antisemit disponibil pe X (cunoscut anterior ca Twitter), Facebook, YouTube și TikTok cu privire la nuanțele și diferențele de limbă, țară și platformă. Platformele sociale care au semnat Codul de conduită al UE privind combaterea discursului ilegal instigator la ură online au convenit să elimine un număr mai mare de postări care încalcă Deciziile-cadru din 2008, "legile naționale, precum și politicile lor privind discursul de ură și ghidurile sau standardele comunității lor". Acest studiu clarifică faptul că **sunt necesare mai multe**

Funded by
the European Union

eforturi și o implementare a procesului de eliminare pentru a crea un mediu mai sigur pentru utilizatorii rețelelor sociale .

Privind rezultatele, trebuie să evidențiem nu numai posibilitatea unei victimizări secundare, dar organizațiile partenere solicită necesitatea unei **revizuirii amănunțite a politicilor în Platforma Social Media pentru a evita răspândirea și stimularea discursului instigator la ură .**

Antisemitismul pe rețelele de socializare devine din ce în ce mai sofisticat, odată cu utilizarea din ce în ce mai mare a mixed media de către utilizatori (text + imagine, de exemplu) și utilizarea limbajului codificat. Utilizatorii și-au dat seama că, pentru a nu fi blocați sau pentru a nu li se elimina postările/comentariile, trebuie să folosească cuvinte codificate „ei”, „pictor austriac”, „tipul cu mustață” și așa mai departe. Prin urmare, credem că **companiile ar trebui să îmbunătățească instrumentele lor de monitorizare, să angajeze într-o mai mare măsură moderatori umani, pentru a putea recunoaște antisemitismul în toate variantele sale specifice în funcție de țară și limbă, și să lucreze cu ONG-uri care au experiență în acest domeniu.** În plus, ar trebui acordată o atenție deosebită eliminării conținutului antisemit de pe platformele utilizate intens de adolescenți și tineri adulți, cum ar fi TikTok și YouTube, în scopul **protejării lor cât mai mult posibil de efectele discursului de ură online și de asimilarea unor prejudecăți antisemite dăunătoare.**

Funded by
the European Union

Organizațiile care participă la exercițiul de monitorizare sunt următoarele:

Fondazione Centro di Documentazione Ebraica Contemporanea (CDEC) - www.cdec.it ;
CEJI - O contribuție evreiască la o Europă incluzivă - www.ceji.org ; Institutul Intercultural Timisoara (IIT) - www.intercultural.ro ; Comunitat Jueva Bet Shalom de Catalunya - www.betshalom.cat

„ **RELATION** ” este un proiect **finanțat de Uniunea Europeană** (Programul Cetățean, Egalitate, Drepturi și Valori - CERV) care are ca scop definirea unei strategii inovatoare împotriva antisemitismului modern, pornind de la o mai bună cunoaștere a istoriei și tradițiilor evreiești ca parte a comunității. istoriei/tradiției europene. Acesta este un proiect de doi ani care pune în aplicare un set de activități educaționale în Italia, Spania, România și Belgia, precum și acțiuni online pentru a aborda acest fenomen.

Parteneri de proiect:

Fondazione Centro di Documentazione Ebraica Contemporanea (CDEC) - www.cdec.it ;
CEJI - O contribuție evreiască la o Europă incluzivă - www.ceji.org ; Institutul Intercultural Timisoara (IIT) - www.intercultural.ro ; Comunitat Jueva Bet Shalom de Catalunya - www.betshalom.cat ; Fondazione Hallgarten-Franchetti Centro Studi Villa Montesca (FCSVM) - www.montesca.eu ; Universitatea din Milano (UNIMI) - www.unimi.it ; Università Cattolica del Sacro Cuore - www.unicatt.it